

0.0 Översikt moment i standardrutinerna

Detta är en översikt över de moment som företaget bör upprätta standardrutiner för. Det kan finnas fler moment på den enskilda anläggningen som behöver vara med.

Ankomst och skötsel innan fixering	Fixering	Bedövning	Avblodning	Oförutsedda händelser och haveri
<ul style="list-style-type: none"> •Kompetensbevis •Systematisk bedömning av djuren •Avlastning utan fördröjning •Placering av transportmoduler för att säkerställa god ventilation samt minska risk för stress och skador •Avlivning av sjuka och skadade djur •Reservutrustning för bedövning och avlivning •Underhåll av reservutrustning •Djuren hanteras lugnt •Djuren garanteras fysiskt välbefinnande, hålls rena •Tillräcklig tillsyn under väntan på fixering •Djur slaktas utan onödigt dröjsmål (maxlängd väntan) •Hantering av fåglar som rymmer ur transportmodulerna <p>Vid uppstallning:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Ständig tillgång på dricksvatten •Utfodring om tid för transport och uppstallning >12h 	<ul style="list-style-type: none"> •Kompetensbevis • Framkörning av transportmoduler • Hantering av fåglar när tas ut ur transportmoduler • Hantering av fåglar vid fixering/upphängning •Maximal tid fåglar får vara fixerade/upphängda •Hantering av fåglar som är för små för fixeringsanordningen •Avlivning av sjuka och skadade djur •Hantering av fåglar som rymmer ur transportmodulerna 	<ul style="list-style-type: none"> •Kompetensbevis •Parametrar för bedömning av tillräcklig bedövning •Ombedövning. Åtgärder vid ej tillräcklig bedövning •Utrustning och reservutrustning •Underhåll av utrustning och dokumentation •Längsta intervall mellan bedövning och avblodning •Exponeringstid för ström/gas •Kontroll och registrering av parametrar relaterade till bedövningsmetoden •Åtgärder vid avvikelser av de grundläggande parametrarna •Längsta intervall mellan bedövning och avblodning 	<ul style="list-style-type: none"> •Kompetensbevis •Längsta intervall mellan bedövning och avblodning •Djur avlivas så snart som möjligt efter bedövning •Kontroll av att bedövning fortsatt är tillräcklig •Länkning och upphängning •Utförandet av avblodningen •Parametrar för bedömning av att djuret är dött 	<ul style="list-style-type: none"> •Standardrutinerna tar hänsyn till tekniska fel, t.ex. strömavbrott eller andra omständigheter som stoppar eller fördröjer slaktarbete, eller på annat sätt påverkar djurskyddet negativt. •Plan för att åtgärda tekniska fel.

2.0 Ankomst och skötsel före fixering

Detta är ett exempel på utformning av standardrutiner. Företaget anpassar sina standardrutiner efter vad som framgår i vägledningen och efter de specifika förhållanden som råder på anläggningen. De nedan angivna exemplen ska inte ses som heltäckande eller på förhand godkända av de behöriga myndigheterna. Däremot är de utformade på varierande vis, vilket förhoppningsvis kan tjäna som inspiration. Det är alltså viktigt att standardrutinerna ALLTID anpassas efter de lokala förutsättningarna. Detta innebär även att detaljeringsgraden kan variera, beroende på slakteriets storlek, antal inblandade anställda, hur komplexa processerna är och så vidare. Oavsett vilket, så behöver alla processer som berör de levande djuren beskrivas.

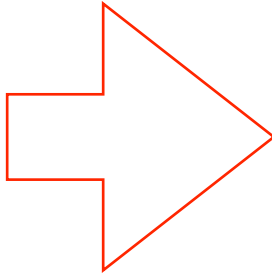
Den som ansvarar för ankomst och skötsel har kompetensbevis

Vid avlastning av transportmoduler från transporten:

- Kalla och blöta fåglar?
- Fåglar som flämtar?
- Tecken på skador?
- Andra tecken som tyder på att snabb avlivning är nödvändig?

- *Döda fåglar (kan vara tecken på missförhållanden och föranleder närmare undersökning av transportmodulerna)*
- *Transportmoduler med överbeläggning*
- *Otillfredsställande termisk komfort – t.ex. kalla/våta fåglar eller överhettade /flämtande fåglar*
- *Brutna vingar eller ben.*
- *Blåa kammar.*
- *Försvagade djur som ex. tillsynes har svårt att andas eller som ligger med slapp hals.*
- *Andra allvarliga skador eller skador som innebär onödigt lidande för djuren.*

Svaga, skadade eller sjuka djur avlivas omedelbart.

Transportmoduler staplas försiktigt:

- Stress och skador undviks.
- Transportmoduler välter inte.
- Stötar och klämskador undviks.
- Staplas så att god ventilation möjliggörs.

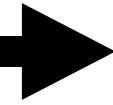
Se rutin för bedövning och avblodning vid ankomst

3.0 Fixering

Detta är ett exempel på utformning av standardrutiner. Företaget anpassar sina standardrutiner efter vad som framgår i vägledningen och efter de specifika förhållanden som råder på anläggningen. De nedan angivna exemplen ska inte ses som heltäckande eller på förhand godkända av de behöriga myndigheterna. Däremot är de utformade på varierande vis, vilket förhoppningsvis kan tjäna som inspiration. Det är alltså viktigt att standardrutinerna ALLTID anpassas efter de lokala förutsättningarna. Detta innebär även att detaljeringsgraden kan variera, beroende på slakteriets storlek, antal inblandade anställda, hur komplexa processerna är och så vidare. Oavsett vilket, så behöver alla processer som berör de levande djuren beskrivas.

Den som utför fixering har kompetensbevis för detta.

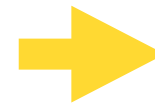
ALLTID!

1. Transportmodulen förs försiktigt från ankomstområdet till fixeringen.

2. Säkerställ att inga delar av fåglar sticker ut ur transportmodulen. Om delar av fåglar sticker ut, åtgärda, samt gör bedömning om djuret är skadat → bedöva och avliva omedelbart, häng inte upp djuret.

ALLTID!

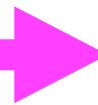

3. Kontrollera att byglarna är våta och att komfortplattan är korrekt inställd.

4. Fåglar hanteras varsamt och tas en och en ur transportmodulen, vänds upp och ner och hängs med båda fötterna i byglarna.

5. Skadade fåglar hängs inte upp, men bedövas och avlivas omedelbart.

Var 15:e minut (ställ äggklockan)!

6. Kontrollera att fåglarna inte stöter på hinder på vägen till vattenbadet.

7. Kontrollera att inga djur hänger längre än 1 minut innan de är bedövade. Vid avvikelser reglera hastigheten på bandet.

8. Kontrollera att fåglarna inte stöter på hinder på vägen till vattenbadet.

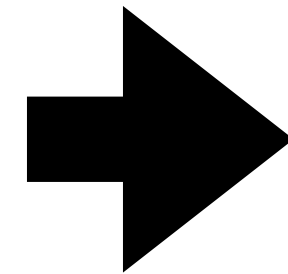
9. Kontrollera att inga fåglar får elektriska stötar innan huvudet når ner i vattenbadet.

4.0 Bedövning genom gas

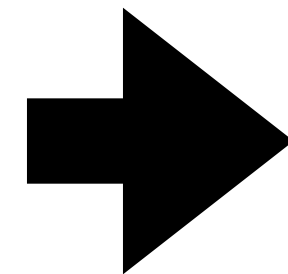
Detta är ett exempel på utformning av standardrutiner. Företaget anpassar sina standardrutiner efter vad som framgår i vägledningen och efter de specifika förhållanden som råder på anläggningen. De nedan angivna exemplen ska inte ses som heltäckande eller på förhand godkända av de behöriga myndigheterna. Däremot är de utformade på varierande vis, vilket förhoppningsvis kan tjäna som inspiration. Det är alltså viktigt att standardrutinerna ALLTID anpassas efter de lokala förutsättningarna. Detta innebär även att detaljeringsgraden kan variera, beroende på slakteriets storlek, antal inblandade anställda, hur komplexa processerna är och så vidare. Oavsett vilket, så behöver alla processer som berör de levande djuren beskrivas.

Den som ansvarar för bedövning har kompetensbevis för detta.

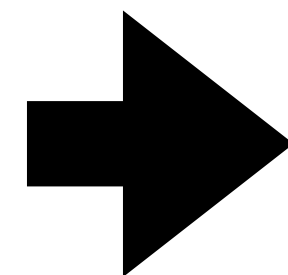
Under bedövningen

Temperaturen på gasen ska vara xx
Gaskoncentration fas 1 ska vara xx
Exponeringstiden fas 1 ska vara xx
Gaskoncentration fas 2 ska vara xx
Exponeringstiden fas 2 ska vara xx

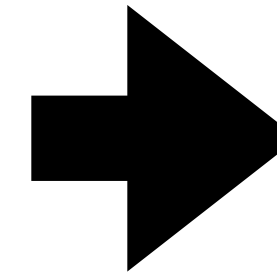

Är gaskoncentration och exponeringstid korrekt inställd?
- Kontrollera inställningarna och att ingen varningssignal ses/hörs.
- Kontrollera att anordningen som registrerar mätningarna fungerar.
Vid felinställningar, åtgärda (se rutin för kalibrering av utrustning)!

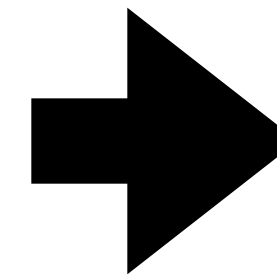

Kontrollera att djuren under bedövningen är lugna och inte kraftigt kippar efter andan.

Efter bedövningen

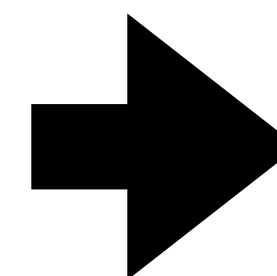

Kontrollera att varje individuellt djur är bedövat.

Tecken på att bedövningen haft effekt är följande:

- Inget djur försöker resa sig eller på annat sätt återfå normal kroppshållning
- Djurens hals, ben och vingar är helt avslappnad
- Ingen normal andning ses
- Ögonens pupiller är kraftigt utvidgade
- Inga djur blinkar spontant med ögonen

Vid tecken på att bedövningen inte haft effekt, genomför omedelbart ombedövning (använd reservutrustningen)!
Kontrollera igen att bedövningen haft effekt.

5.0 Avblodning gasbedövning

Detta är ett exempel på utformning av standardrutiner. Företaget anpassar sina standardrutiner efter vad som framgår i vägledningen och efter de specifika förhållanden som råder på anläggningen. De nedan angivna exemplen ska inte ses som heltäckande eller på förhand godkända av de behöriga myndigheterna. Däremot är de utformade på varierande vis, vilket förhoppningsvis kan tjäna som inspiration. Det är alltså viktigt att standardrutinerna ALLTID anpassas efter de lokala förutsättningarna. Detta innebär även att detaljeringsgraden kan variera, beroende på slakteriets storlek, antal inblandade anställda, hur komplexa processerna är och så vidare. Oavsett vilket, så behöver alla processer som berör de levande djuren beskrivas.

Bedövning enligt rutin

Den som hänger upp, avblodar och bedömer om djuret är dött, har kompetensbevis för detta.

(I detta exempel har bedövning skett genom gas och avblodning sker genom automatisk halsavskärning)

Längsta tidsintervall bedövning → avblodning 60s

Kontroll av bedövning

Direkt före och under avblodning kontrolleras att bedövningen fortfarande är tillräcklig genom att kontrollera att:

- Inget djur försöker resa sig eller på annat sätt återfå normal kroppshållning
- Djurens hals, ben och vingar är helt avslappnad
- Ingen normal andning ses
- Ögonens pupiller är kraftigt utvidgade
- Inga djur blinkar spontant med ögonen

Vid misstanke om att djuret inte är tillräckligt bedövat, bedövas djuret på nytt, använd reservutrustningen.

Upphängning

Avblodning

Kontrollera att båda sidors halspulsådor är avskurna. Om den automatiska halsavskärningen misslyckats med detta, avblodas raskt djuret med stickkniven.

Vid misstanke om att djuret inte är dött, bedövas och avblodas djuret omedelbart på nytt.

Om flera djur inte är tillräckligt bedövade, meddela personen ansvarig för bedövningen som kontrollerar parametrarna.

Kontroll av att djuret är dött

Fastställande av död sker genom kontroll av följande parametrar:

- Helt avslappnad kropp
- Ingen andning (titta efter andningsrörelser i kloakregionen)
- Bortfall av hornhinnereflex
- Utvidgade pupiller
- Tillräckligt blodflöde ses under avblodningen och efteråt har förväntad volym blod runnit ut

Om tecken ses på att djuret är levande, omedelbart med reservutrustningen och avblodas på nytt.

Tillfällen av otillräcklig avblodning rapporteras till den djurskyddsansvarige som dokumenterar, utreder orsak och fastställer åtgärd.